

Ambitieuze plannen van 'stille motor'

Tekst: **Norbert van der Werff**

Afbeelding: **Topsector Agro&Food**

- ▶▶▶ **De Topsector Agro&Food wil tot 2015 300 miljoen euro overheidssteun voor kennis en innovatie om de ambities te kunnen verwezenlijken. Ook het bedrijfsleven wil in de buidel tasten. De investeringen moeten leiden tot groei van de jaarlijkse toegevoegde waarde van de sector met 11 miljard euro.**

"De groeidiamant heeft onschatbare waarde, en in veranderend licht zie je telkens nieuwe mogelijkheden. De diamant staat voor kwaliteit, robuustheid en een waardevolle toekomst." Het ontbreekt in de plannen van de Topsector Agro&Food niet aan grote woorden. Maar dat is ook nodig. Hoewel alle inwoners van Nederlanders dagelijks vele malen te maken krijgen met voedingsmiddelen en andere producten met een agrarische herkomst, wordt het belang van de sector niet altijd door iedereen onderkend.

'Stille kracht: Route voorwaarts voor de Nederlandse levensmiddelenindustrie' luidde dan ook de titel van de eind vorig jaar gepresenteerde toekomstvisie van de Federatie Nederlandse Levensmiddelen Industrie (FNLI) en het Topinstituut Food & Nutrition (TIFN). Die stille kracht is goed voor een omzet van 561 miljard euro en is daarmee de grootste sector binnen de Nederlandse industrie. De Topsector Agro&Food, onder leiding van Friesland-Campina-CEO Cees 't Hart, gebruikt in de in juni gepresenteerde plannen een vergelijkbare beeldspraak. De agrifoodsector wordt een 'stille motor' genoemd. "Nederland is een Agro & Food land. De topsector is de stille motor achter onze economie, meer dan veel Nederlanders zich realiseren. In totaal genereert de sector 48 miljard euro

aan toegevoegde waarde, waarvan 29 miljard direct door de primaire productie, verwerkende industrie en toeleveranciers en 19 miljard in de distributie, retail en horeca."

Nederland is na de VS de tweede exporteur van agro- en foodproducten ter wereld. Naast de grote bijdrage aan de werkgelegenheid, staat Nederland bovenaan op het gebied van kennisinstellingen. Maar liefst 12 van de 40 wereldwijd grootste food-ondernemingen hebben een vestiging of R&D-centrum in Nederland.

Investerings

Met recht dus een topsector. Daarbij komt dat er in 2050 wereldwijd 9 miljard monden te voeden zijn waardoor de noodzaak voor duurzaamheid groter wordt. Ook is het stimuleren van een gezond voedingspatroon belangrijker geworden. 'Een gezondere bevolking op een gezonde aarde', luidt de missie van de Topsector. Bij zo'n missie en zo'n economisch belang horen enorme investeringen: van het bedrijfsleven én van de overheid.

De Topsector wil investeren in:

- Meer met minder: innovaties in duurzame voedselsystemen voor de productie van meer hoogwaardig voedsel met minder gebruik van grondstoffen.

- Hogere toegevoegde waarde: ontwikkeling van nieuwe producten met meer toegevoegde waarde, gericht op gezondheid, duurzaamheid, smaak en gemak.
- Internationaal leiderschap: systeemoplossingen op maat voor het internationale voedselvraagstuk, voortbouwend op de sterke exportpositie.

Het bedrijfsleven wil de huidige investering in PPS-programma's (publiek private samenwerking) verhogen van 75 miljoen naar 150 miljoen euro per jaar. De overheid zou dan eveneens 150 miljoen euro moeten bijdragen. Bovendien wil de Topsector Agro&Food samen met de Topsector Tuinbouw, één van de andere negen topsectoren, investeren in PPS-programma's voor ontwikkelingssamenwerking. Daarvoor willen de Topsectoren dat de overheid 75 miljoen euro investeert en daarnaast nog eens 75 miljoen euro voor lokale kennisontwikkeling. Bij die investeringen blijft het echter niet. Vanaf 2015 is namelijk een totale investering van bedrijfsleven, overheid en kennisinstellingen van 400 miljoen per jaar nodig om de ambities te kunnen waarmaken. Ook wil de Topsector dat de overheid een actieve rol speelt om de wereldexportpositie van Agro & Food verder te versterken. In het rapport staan daarnaast nog meer specifieke verzoeken op gebieden waar overheidssteun en inzet nodig zijn. Bovendien moet het maatschappelijk draagvlak versterkt worden door aan de ene kant versnelling in verduurzaming en het bevorderen van duurzame consumptie en aan de andere kant de dialoog met de samenleving. De instroom van goed opgeleide arbeidskrachten moet worden gestimuleerd door opleidingen meer vraaggestuurd in te richten en door verbetering van het imago van de sector.

Innovatiefonds

De plannen zijn het antwoord op de vraag van het ministerie van EL&I wat er nodig is om de sectoren in 2020 tot de wereldtop te laten behoren. Minister Maxime Verhagen zegde bij de presentatie van de topsectoren toe vóór Prinsjesdag op de plannen te reageren. In een eerste reactie gaf hij aan met ingang van 2012 MKB-bedrijven en iets grotere ondernemingen een steuntje in de rug te geven met een nieuw innovatiefonds van 500 miljoen euro. Het gaat om leningen voor innovatieve projecten en als durfkapitaal. Ook zegde hij toe te kijken naar belastingmaatregelen om R&D te stimuleren. Dat zou betaald moeten worden uit het pakket voor lastenverlichting van 500 euro die is afgesproken in het coalitieakkoord. Verhagen zei bovendien dat de financiering van de Topinstituten in 2012 wordt voortgezet. "Direct na de zomer komt het kabinet met een

volledige reactie op alle voorstellen. Maar u ziet: we zetten nu al van alles in gang. Bovendien maken we op een heel andere manier beleid dan voorgaande kabinetten. De economie staat weer centraal. En dat is nodig om Nederland in de Champions League te houden. Daarom zetten we ondernemers en wetenschappers samen aan het stuur. Niet Den Haag schrijft het beleid voor, maar wij maken pas beleid nadat we heel goed naar ú hebben geluisterd. Niet óns aanbod is bepalend, maar úw vraag." De FNLI is eveneens enthousiast over de beleidsagenda van de Topsector Agro&Food. De plannen zijn in lijn met het FNLI-rapport De stille kracht: Route voorwaarts voor de Nederlandse levensmiddelenindustrie, dat in november aan minister Verhagen werd aangeboden. "Er ligt nu een gedegen voorstel voor een sectoragenda, gezamenlijk met de agrofoodsector opgesteld, die

zwaar inzet op verduurzaming van de keten, het aanjagen van innovatie door meer publiek-private samenwerking op het gebied van onderzoek en ontwikkeling en het consolideren en uitbouwen van de exportpositie", aldus de FNLI. VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland spreken in een gezamenlijke verklaring over de plannen van de Topteams van een inspirerende agenda, "waarmee de economie met zijn bijzondere sterktes en sterspelers een vooraanstaande plaats in de wereld-economie kan behouden en verder kan versterken." De ondernemersorganisaties prijzen de samenwerking tussen ondernemerschap, onderzoek en onderwijs en de overheid. Die vormen samen de 'Gouden Driehoek'.

Het rapport is te vinden op www.evmi.nl/downloads

